Raadsvoorstel

Raadsvergadering
30 september 2025

Agendapunt

Nummer
25int01756

Onderwerp
Verordening Sociaal Medische Indicatie (SMI) gemeente Borne 2025

Aan de gemeenteraad.

Samenvatting voorstel
De huidige ‘Beleidsregels Sociaal Medische Indicatie Kinderopvang gemeente Borne’ dateren van 2017. Het combineren van de Sociaal Medische Indicatie en bijzondere bijstand in één beleidsregel is onwenselijk vanwege de verschillende toetsingskaders en aparte budgetten. Daarom is gekozen voor het opstellen van een verordening.

Met een Sociaal Medische Indicatie worden gezinnen geholpen met kinderen tot 12 jaar die geen recht hebben op kinderopvangtoeslag. Door een sociale of medische situatie hebben zij tijdelijk extra hulp nodig. Denk hierbij aan ouders die revalideren na een ongeluk, deeltijd therapie volgen, of situaties van onveiligheid. De verordening biedt een tegemoetkoming in de kosten van kinderopvang, wat essentieel is voor zowel de ontwikkeling van het kind als de ontlasting van de ouder(s).

1 Inleiding
Op basis van de Wko (Wet kinderopvang en kwaliteitseisen peuterspeelzalen) is een verordening nodig voor de uitvoering van de SMI-regeling, omdat een bepaling in de wet hierover nog niet in werking is getreden. Met een Sociaal Medische Indicatie (hierna: SMI) kunnen gemeenten gezinnen (tijdelijk) ontlasten door een tegemoetkoming in de kosten van kinderopvang te bieden. De doelgroep van SMI bestaat uit gezinnen met kinderen tot en met 12 jaar waarvan de ouders geen recht hebben op kinderopvangtoeslag. Geen recht op kinderopvangtoeslag kan zijn omdat de ouders niet (allebei) werken en/of ouders die vanwege een sociale of medische situatie niet instaat zijn om volledig voor hun kinderen te zorgen. Denk bijvoorbeeld aan ouders met een (chronische) lichamelijke, verstandelijke of psychische beperking, of aan een sociale crisissituatie in een gezin. Het kan ook voorkomen dat er voor kinderen geen gezond opvoedklimaat is. Kinderopvang kan dan van belang zijn voor een goede ontwikkeling van het kind en/of om de ouder(s) te ontlasten.

De gemeenten Borne, Haaksbergen en Hengelo werken voor de uitvoering van de Participatiewet en aanpalende regelingen samen in de Uitvoeringsorganisatie. Hierbij is afgesproken het beleid zoveel mogelijk te harmoniseren. Dit geldt ook voor SMI.

De Verordening Sociaal Medische Indicatie (SMI) gemeente Borne 2025 is gedurende zes weken ter inzage gelegd op grond van artikel 4 lid 2 van de Inspraakverordening gemeente Borne 2005. Er zijn geen zienswijzen ontvangen op de ontwerpverordening.

2 Beoogd resultaat
Het voorkomen of terugdringen van ontwikkelingsachterstanden en sociaal-emotionele problemen bij jonge kinderen waarvan de ouders (tijdelijk) niet in staat zijn voor adequate opvang te zorgen.
Het ontlasten van ouders zodat ouders zo snel als mogelijk hersteld worden in hun eigen kracht.

3 Argumenten
1.1 Het voorstel draagt bij aan de uitgangspunten van het programma Inclusieve samenleving
De nieuwe verordening beoogt een kwetsbare groep kinderen, die geen gebruik kunnen maken van andere passende regelingen, een vangnet te bieden. Daarmee past de verordening bij het uitgangspunt van het programma Inclusieve samenleving: "Ons doel is een inclusief, gezond en sociaal Borne waarin inwoners de ruimte hebben om naar eigen kunnen en wens mee te doen. Inwoners nemen verantwoordelijkheid voor hun eigen leven. Lukt dat niet? Dan bieden we passende hulp en ondersteuning". De nieuwe verordening schept duidelijkheid over in welke situaties een tegemoetkoming in de kinderopvang op grond van sociaal-medische indicatie gegeven kan worden, waardoor kinderen die dit vangnet hard nodig hebben worden bereikt.

1.2 Tijdens de tegemoetkoming wordt gewerkt aan een structurele oplossing van de problemen die kinderopvang noodzakelijk maken
Wanneer er sprake is van overbelasting is het voor het brein niet mogelijk om oplossingsgericht te denken. Hiermee is het van belang om eerst de situatie tot rust te brengen. Vanuit rust kan gewerkt worden aan een structurele oplossing. De tegemoetkoming zorgt dat de ouder zich tijdelijk geen zorgen hoeft te maken over de opvang van het kind. De ouder heeft daardoor de ruimte te werken aan de problemen die maken dat de ouder zelf niet in adequate opvang kan voorzien.

1.3 Versterken van de sociale veiligheid voor kinderen
De verordening biedt kinderen in kwetsbare situaties, zoals bij ouders met een beperking of in een crisissituatie, tijdelijke toegang tot reguliere kinderopvang. Het is belangrijk te benadrukken dat deze kinderen naar kinderopvang gaan waar ze samen zijn met andere kinderen zonder specifieke zorgbehoeften, in tegenstelling tot bijvoorbeeld een zorgboerderij, waar vaak kinderen met extra zorgbehoeften verblijven. Deze kinderen hebben zelf vaak geen zorgbehoeften, maar bevinden zich in een situatie waarin hun ouders ondersteuning nodig hebben. Dit in tegenstelling tot kinderen die naar de BSO+ gaan, zij hebben wel een zorgbehoefte.
In de reguliere kinderopvang wordt de ontwikkeling van het kind nauwkeurig gevolgd, waardoor eventuele zorgen snel kunnen worden opgemerkt en het kind in de juiste context kan worden ondersteund. Dit zorgt ervoor dat het welzijn en de sociale veiligheid van het kind gewaarborgd blijven. Bovendien voorkomt deze aanpak dat gezinnen onterecht afhankelijk worden van intensievere maatwerkvoorzieningen, wat uiteindelijk kosten bespaart en bijdraagt aan een efficiënter zorgsysteem.

1.4 Versterking van de preventieve zorg
De SMI-verordening draagt bij aan het borgen van preventieve zorg door in een vroeg stadium te voorzien in de opvangbehoefte van kinderen in kwetsbare gezinnen. Het ondersteunt ouders bij het tijdig aanpakken van hun situatie, waardoor escalatie van problemen wordt voorkomen en grotere zorgbehoeften of de noodzaak voor (jeugd)zorginstellingen worden vermeden. Door continu in de

zorgbehoeften van het kind en gezin te voorzien, kan de gemeente bijdragen aan het behouden van preventieve zorg en het voorkomen van toekomstige problemen.

4 Kanttekeningen

1.1 De duur van de indicatie is beperkt

De indicatie wordt verstrekt voor maximaal één jaar. Na een jaar worden de ouders geacht zelf weer te kunnen zorgen voor adequate kinderopvang. In uitzonderingssituaties kan de termijn worden verlengd wanneer de structurele oplossing nog niet behaald is. De redenen hiervoor zijn enerzijds gelegen in het financieel beheersbaar houden en anderzijds in het principe dat deze vangnetvoorziening bedoeld is voor problemen die in beginsel wel oplosbaar zijn. Wanneer de gezinssituatie zo ernstig is dat binnen de gegeven beperkingen onvoldoende verbetering in de situatie van het kind te verwachten is, moet overwogen worden andere hulp in te zetten.

1.2 Afschaffing van de SMI-regeling en de mogelijke gevolgen voor maatwerkvoorzieningen

De gemeente is niet verplicht SMI aan te bieden. Het is geen regeling die voortvloeit uit de Jeugdwet. Er is een mogelijkheid om de SMI-regeling volledig af te schaffen. Het gevolg hiervan is dat er waarschijnlijk duurdere maatwerkvoorzieningen moeten worden ingezet om een veilig opvoedklimaat aan kinderen te kunnen bieden. Het is echter belangrijk te beseffen dat het juist preventief ingrijpen op jonge leeftijd de meest effectieve aanpak is. Vroegtijdige ondersteuning leidt niet alleen tot betere ontwikkelingsresultaten voor kinderen, maar vermindert ook de kans op grotere zorgvragen op latere leeftijd. Door kinderen op het juiste moment de juiste zorg te bieden, kunnen zware en vaak langdurige zorgbehoeften in de toekomst voorkomen.

5 Kosten, baten en dekking

Er zijn geen financiële consequenties als het gaat om de nieuwe verordening, omdat SMI op dit moment ook wordt ingezet. Op dit moment worden namelijk de beleidsregels toegepast, vastgesteld in 2017.

In onderstaande tabel is een overzicht te zien van de kosten die vanaf 2018 zijn gemaakt voor de uitvoering van de SMI-regeling.

2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
€ 84.238	€ 136.956	€ 140.447	€ 152.454	€ 161.293	€ 255.359	€ 338.001

Omdat SMI een maatwerkvoorziening betreft, is het lastig om betrouwbare voorspellingen te doen over de toekomstige inzet ervan. Wel is te zien dat de afgelopen jaren de kosten voor SMI zijn gestegen, onder andere doordat SMI als voorliggende voorziening steeds vaker wordt ingezet in plaats van een andere vorm van jeugdhulp. In de verordening wordt geen specifiek plafond genoemd, omdat dit anders zou kunnen leiden tot hogere kosten door de noodzaak voor het inzetten van andere en duurdere maatwerkvoorzieningen wanneer het plafond is bereikt, zoals de inzet van een zorgboerderij. De stijging van inzet van SMI en de bijkomende stijgende kosten worden meegenomen in de programmabegroting 2026-2029.

6 Vervolg na besluitvorming

Als de gemeenteraad de verordening heeft vastgesteld zal deze gepubliceerd worden in het digitale gemeenteblad op overheid.nl.

Voorstel
Aan de raad wordt voorgesteld om:
1. De ‘Verordening Sociaal Medische Indicatie (SMI) gemeente Borne 2025’ vast te stellen.

Bijlage(n)

25int01757	Raadsbesluit
25int01633	Verordening Sociaal Medische Indicatie (SMI) gemeente Borne 2025

Borne, 19 augustus 2025

Burgemeester en wethouders van de gemeente Borne,

de secretaris,	de burgemeester,
J. Meijerink	drs. J.H.R. Pierik